

ЗАГОСТРЕННЯ ДЕМОГРАФІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

Анастасія Сергіївна Ліщина

*Державний податковий університет,
м. Ірпінь, Україна*

*Здобувачка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти*

Повномасштабне вторгнення РФ в Україну призвело до масштабної міграції, руйнування інфраструктури та величезних втрат серед мирного населення. Це негативно вплинуло на демографію населення України, а саме відбулось помітне скорочення та зміни в його структурі. За офіційними даними, мільйони громадян стали біженцями та знайшли безпечні місця для проживання за кордоном. Ці процеси ще більш загострюють довоєнні демографічні проблеми.

Однією з причин демографічної кризи в Україні є старіння населення. До війни в Україні вже була висока кількість людей похилого віку (на початок 2021 року - 10,6 млн пенсіонерів), і ця тенденція ймовірно збережеться через зниження народжуваності та еміграцію молодого покоління. Через те, що значна частина трудового потенціалу покидає країну, державі стає складно підтримувати пенсійну систему та соціальне забезпечення [1]. Ще до початку повномасштабного вторгнення, в Україні налічувалось більше трьох мільйонів людей пільгової категорії, зараз цей показник зріс, оскільки тепер до них доєдналася ще й вимушено переміщені особи (за весь час повномасштабної війни таку допомогу отримали 5 млн осіб. Наразі такі виплати отримують близько 2,5 млн ВПО) [2].

На жаль в Україні немає часу на адаптацію до змін, які зараз відбуваються, бо за різними оцінками з України від 24 лютого 2022 року виїхало до 7 млн осіб. Враховуючи, що виїжджали в більшості люди працездатного віку, на даний момент ринок праці відчуває нестачу кадрів. Дисбаланс на ринку праці буде збільшуватись. За оцінкою громадської організації “Easy Business”, протягом наступного десятиріччя на ринку праці виникне дефіцит близько 4,5 млн. працівників на ринку праці. Окрім того, мобілізація також має вплив на економічне становище, через яку певні сектори економіки відчули дуже значні проблеми з кадрами. Чим більш тривалий процес війни, тим менше шансів повернення біженців в Україну.

Для того, щоб підтримувати економічне зростання України потрібно створити подальший план дій для повернення біженців в свою країну. Кабінет Міністрів України опублікував розпорядження “Про схвалення Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року”. За цією стратегією необхідно визначити Україну як країну можливостей для самореалізації українців, побудувати модель суспільства, яка забезпечуватиме конструктивну самореалізацію та економічну незалежність громадян, готовність інвестувати здобуті за кордоном знання і ресурси в розвиток економіки та суспільного життя України, а також готовність громадян захищати себе, свою свободу, своє життя та свою країну у випадку будь-яких нових нападів чи загроз незалежності України. [3].

Проте для становлення такої країни потрібні гроші. Потрібно або збільшити кількість податків, або повернути всіх мігрантів та здійснити повний контроль над сплатою податків. Перший варіант - не актуальний, оскільки громадяни не будуть спроможні сплачувати більшу кількість податків і це тільки посилить негативний дух серед суспільства, водночас другий варіант - не логічний, оскільки українці не матимуть бажання повертатись в небезпечну країну для проживання. Третій варіант - сподіватись на більшу допомогу та підтримку від іноземних партнерів і завдяки їй забезпечити створення України як країни можливостей для реалізації громадян, проте цей варіант також має своє недоліки, оскільки за будь яку допомогу нам прийдеться віддячити, і поки не зрозуміло якими ресурсами це здійснити. Отже, залишається сподіватись на свідомість українців та їхній патріотизм.

Цитування

1. Лібанова Е. Прогноз демографічного розвитку України на період до 2050 року. URL: <https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitogliad/svit-2008-11-3/svit-2008-11-3-48-libanova.pdf>
2. Журнал Forbes Ukraine. URL: <https://forbes.ua/money/lyudina-otrimuvala-dopomogu-vid-derzhavi-i-pri-tsomu-kupila-mercedes-benz-za-95-mln-grn-intervyu-ministerki-minsotspolitiki-yake-kerue-drugim-za-rozmirom-byudzhetom-pislya-oboroni-i-vchitsya-ekonomiti-17102023-16666>
3. Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 30 вересня 2024 р. №992-р. Про схвалення стратегії демографічного розвитку України на період до 2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-2024-p#n12>